Kirjallinen kysymys KK 622/2022 vp

Timo Heinonen kok ym.

Kirjallinen kysymys eturauhassyövän seulonnan lisäämisestä kansalliseen seulontaohjelmaan

Eduskunnan puhemiehelle

Eturauhassyöpä on yleisin miesten syöpämuoto. Suomessa eturauhassyöpään sairastuu vuosittain yli 5 000 ja kuolee yli 900 miestä. Nykytiedon valossa kuitenkaan oireettomia miehiä ei saa seuloa ja tämä on suuri epäkohta. Eturauhassyöpä ei nimittäin alkuvaiheessa aiheuta oireita. Jos kasvain onnistutaan havaitsemaan riittävän varhain, eli silloin kun se on pieni ja rajoittunut eturauhaseen, voidaan sairaus parantaa.

Eturauhassyövän seulonnan lisäämiselle Suomen kansalliseen seulontaohjelmaan on laaja tuki myös eduskunnassa. Vuonna 2020 tehdyn lakialoitteen allekirjoitti jopa 142 kansanedustajaa. Tutkimustiedon perusteella kuitenkin yleinen linja on, että oireettomilta miehiltä ei pidä ottaa PSA-näytettä, ellei siihen ole olemassa erityisen hyvää syytä, kuten esimerkiksi sukurasitus sairauden suhteen. Pelkän PSA-pohjaisen seulonnan haittojen katsotaan olevan suuremmat kuin hyötyjen. Varsinaista laajamittaista organisoitua eturauhassyövän seulontaa ei olla aloitettu missään maassa, eikä sitä suosittele myöskään eurooppalainen moniammatillinen syöpälääkärijärjestö ESMO.

Eturauhassyövän seulontaa PSA-testin avulla on tutkittu useassa laajassa tutkimushankkeessa. Eurooppalaisen ERSPC-tutkimuksen perusteella on arvioitu, että seulonnan avulla voitaisiin vähentää eturauhassyöpäkuolleisuutta noin 20 prosentilla. EU:n tieteellisten asiantuntijoiden ryhmä on kuitenkin nyt antanut suosituksensa siitä, miten EU:n jäsenmailleen antamaa syöpäseulontasuositusta kannattaisi päivittää. Ryhmä suosittelee myös eturauhassyövän seulonnan aloittamista. Asiantuntijaryhmän arvio painotti, että lisätutkimus eturauhassyövän seulontaan liittyen on tarpeen, vaikka seulonnan todettiin vähentävän kuolleisuutta ja arveltiin olevan kustannusvaikuttavaa useissa EU-maissa. Seulonnoilla eturauhassyöpä saataisiin varhaisessa vaiheessa esiin ja hoito pystyttäisiin aloittamaan riittävän ajoissa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Onko hallitus valmis lisäämään eturauhassyöpäseulonnat viralliseen seulontaohjelmaan ja

onko hallitus valmis edistämään eturauhassyövän seulontaan liittyvää lisätutkimusta?

Valmis
5.0

Kirjallinen kysymys KK 622/2022 vp

Helsingissä 2.12.2022

Timo Heinonen kok
Kalle Jokinen kok
Sari Multala kok
Jari Kinnunen kok
Merja Kyllönen vas
Ano Turtiainen vkk
Jukka Mäkynen ps
Ritva Elomaa ps